

СХВАЛЕНО
педагогічною радою закладу
протокол від №

ЗАТВЕРДЖЕНО
наказом по закладу від

№

СХВАЛЕНО
педагогічною радою закладу
протокол від 30.03.2023р - № 11

ЗАТВЕРДЖЕНО
наказом по закладу від 30.03.23 № 31
в.о. директора

Критерії, правила та процедури оцінювання навчальних досягнень учнів

Критерії, правила та процедури оцінювання навчальних досягнень учнів розроблені відповідно до Закону України «Про повну загальну середню освіту», Закону України «Про освіту», наказу МОН України №371 від 05.05.2008 «Про затвердження критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів у системі загальної середньої освіти», наказу МОН України від 13.04.2011 №329 «Про затвердження критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів (вихованців) у системі загальної середньої освіти», наказу МОН України від 21.08.2013 №1222 «Про затвердження орієнтовних вимог оцінювання навчальних досягнень учнів із базових дисциплін у системі загальної середньої освіти», наказу МОН «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів закладів загальної середньої освіти» від 13.07.2021 №813, наказу Міністерства освіти і науки України від 01 квітня 2022 р. №289 «Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання навчальних досягнень учнів 5-6 класів, які здобувають освіту відповідно до нового Державного стандарту базової середньої освіти», наказу Міністерства освіти і науки України від 09.01.2019 №17 «Про затвердження Порядку проведення інституційного аудиту закладів загальної середньої освіти», наказу МОН України №1480 від 30.11.2020 року «Про затвердження Методичних рекомендацій з питань формування внутрішньої системи забезпечення якості освіти у закладах загальної середньої освіти», наказу Міністерства освіти і науки України від 07 грудня 2018 року №1369 «Про затвердження Порядку проведення державної підсумкової атестації (із змінами, внесеними згідно з наказами Міністерства освіти і науки № 221 від 18.02.2019, № 246 від 19.02.2020, № 1431 від 24.12.2021).», Положення про дистанційну форму здобуття повної загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 08 вересня 2020 року №1115, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 28 вересня 2020 р. за №941/35224.

Процес оцінювання ґрунтується на принципах дитиноцентризму, об'єктивності, добросовісності, справедливості, неупередженості, систематичності, критеріальності, гнучкості, перспективності, диференційованості та конфіденційності, а також плановості, чіткості, прозорості, відкритості, доброзичливості.

Результати навчання - це знання, уміння, навички, способи мислення, погляди, цінності, інші особисті якості, набуті у процесі навчання, виховання та розвитку, які можна ідентифікувати, спланувати, виміряти і оцінити та які особа здатна продемонструвати після завершення освітньої програми або окремих освітніх компонентів.

Оцінка учнів є конфіденційною інформацією, яку повідомляють лише учневі та його батькам.

Критерії, правила та процедури оцінювання навчальних досягнень учнів 1-4 класів

Оцінювання учнів 1-4 класів здійснюють у процесі: формувального оцінювання, метою якого відстеження особистісного розвитку учнів й ходу опанування ними навчального досвіду як основи компетентності та побудову індивідуальної освітньої траєкторії особистості; підсумкового оцінювання, метою якого є співвіднесення навчальних досягнень учнів з обов'язковими/очікуваними результатами навчання, визначеними Державним стандартом/освітньою програмою з усіх навчальних предметів.

Формувальне оцінювання здійснюється через: педагогічне спостереження учителя за навчальною та іншими різновидами діяльності учнів; аналіз портфоліо учнівських робіт, попередніх навчальних досягнень учнів, результатів їхніх діагностичних робіт; самооцінювання та взаємооцінювання результатів діяльності учнів; оцінювання особистісного розвитку та соціалізації учнів їхніми батьками; застосування прийомів отримання зворотного зв'язку щодо сприйняття та розуміння учнями навчального матеріалу.

Оцінювальне судження є вербальною оцінкою, оцінювальне судження із зазначенням рівня результату - рівневою оцінкою. Вербальну і рівневу оцінки можна виражати як усно, так і письмово. Процес навчання та його результати виражати доброзичливими, лаконічними, чіткими, об'єктивними, конкретними оцінювальними судженнями. Рівень результату навчання визначати з урахуванням динаміки його досягнення та позначати буквами: «початковий» (П), «середній» (С), «достатній» (Д), «високий (В)».

Результат оцінювання особистісних надбань учня/учениці у 1-4 класах виражається вербальною оцінкою, а об'єктивних результатів навчання учня/учениці у 1-2 класах - вербальною оцінкою, у 3-4 класах – рівневою оцінкою. Формулювання оцінювальних суджень, визначення рівня результату навчання здійснюватиметься на основі Рамки оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів.

Рівень результатів навчання	Характеристика рівня результатів навчання учня/учениці
Високий	Учень/учениця виконує навчальні завдання на продуктивно-творчому рівні реалізації навчальної діяльності у змінених з певним ускладненням (стосовно типової) навчальних ситуаціях за допомогою таких навчальних дій: визначає самостійно об'єкти, про які йдеться в завданнях, називає їх та взаємопов'язані з ними об'єкти; характеризує об'єкти, визначає їх спільні й відмінні ознаки, властивості; установлює причиново-наслідкові зв'язки між об'єктами; класифікує об'єкти; застосовує й комбінує для досягнення результатів завдань набуті складники компетентностей; знаходить за власною ініціативою необхідну додаткову інформацію з доступних джерел, узагальнює її; оцінює

	<p>достовірність інформації; перетворює почуту/побачену/прочитану інформацію у графічну (малюнок, таблицю, схему, діаграму)/текстову; прогнозує можливий результат, пропонує/випробовує різні способи виконання завдання; за потреби ставить запитання, що стосуються об'єктів завдань, і пропонує відповіді на них; підтримує дискусію щодо способів та результатів виконання завдань; співвідносить результати виконання завдань з припущеннями, робить висновок про досягнення результатів; обґрунтовує способи виконання завдань та їх результати; аналізує й оцінює їх, самостійно визначає раціональний спосіб/способи подолання виявленого утруднення, планує подальші навчальні дії</p>
Достатній	<p>Учень/учениця виконує навчальні завдання на продуктивному рівні реалізації навчальної діяльності в аналогічних типовим навчальних ситуаціях за допомогою таких навчальних дій: визначає самостійно об'єкти, про які йдеться в завданнях, називає їх; називає самостійно істотні ознаки об'єктів, визначає спільні й відмінні ознаки, властивості об'єктів; угруповує об'єкти; установлює причиново-наслідкові зв'язки між об'єктами; застосовує для досягнення результатів завдань набуті складники компетентностей; знаходить за власною ініціативою необхідну інформацію; перетворює почуту/побачену/прочитану інформацію у графічну (малюнок, таблицю, схему)/текстову; пояснює спосіб/способи виконання навчальних дій; дотримується послідовності пояснення; за потреби ставить запитання, що стосуються об'єктів завдань; ілюструє розуміння прикладами; контролює дотримання алгоритму дій, перевіряє результати виконання завдань можливими способами, робить висновок про досягнення результатів; визначає утруднення/помилки, знаходить спосіб подолання виявленого утруднення за наданими орієнтирами, самостійно виправляє помилки</p>
Середній	<p>Учень/учениця виконує навчальні завдання на репродуктивному рівні реалізації навчальної діяльності у типових навчальних ситуаціях за допомогою таких навчальних дій: визначає об'єкти, про які йдеться в завданнях, називає їх; для досягнення результату потребує уточнень завдання; називає істотні ознаки об'єктів, установлює спільні й відмінні ознаки, властивості об'єктів, угруповує об'єкти відповідно до умови за наданими</p>

	<p>орієнтирами/уточненнями в процесі діалогу з учителем/однокласниками;</p> <p>відтворює навчальні дії за алгоритмом/схемою, водночас потребує роз'яснень для досягнення результату;</p> <p>знаходить інформацію у запропонованих джерелах;</p> <p>перетворює почуту/побачену/прочитану інформацію у графічну (малюнок, таблицю)/текстову за зразками/за допомогою вчителя;</p> <p>коментує навчальні дії короткими реченнями з опорою на орієнтири (пам'ятку, зразок тощо); наводить приклади;</p> <p>перевіряє спосіб і результат виконання завдань за зразком, констатує правильність/неправильність результату; визначає утруднення/помилки, долає виявлене утруднення/виправляє помилки з допомогою вчителя/однокласників.</p>
Початковий	<p>Учень/учениця виконує навчальні завдання на рівні копіювання зразків після детального кількарядового їх пояснення учителем за допомогою таких навчальних дій:</p> <p>розпізнає і називає об'єкти, про які йдеться в завданнях, за наданими орієнтирами;</p> <p>називає окремі ознаки об'єктів;</p> <p>відтворює окремі операції навчальних дій для досягнення результату, зокрема копіює зразок;</p> <p>знаходить інформацію у запропонованому джерелі за наданим орієнтиром (малюнком, ключовим словом, порядковим номером речення тощо); відтворює частини почутої/побаченої/ прочитаної інформації усно/за допомогою малюнка;</p> <p>коментує окремі операції короткими репліками на основі запропонованих запитань; співвідносить результат виконання завдання із зразком; констатує за підказкою правильність/неправильність результату</p>

У свідочстві досягнень надається розгорнута інформація про сформованість наскрізних умінь учнів та рівні результатів навчання.

Критерії, правила та процедури оцінювання навчальних досягнень учнів 5 класу

Основними видами оцінювання результатів навчання учнів 5 класу є формувальне, поточне та підсумкове: тематичне, семестрове, річне. Оцінювання здійснюватиметься за системою оцінювання, визначеною законодавством з усіх навчальних предметів крім «Музичного мистецтва», «Образотворчого мистецтва», «Здоров'я та безпеки», «Фізичної культури». Семестрове та підсумкове (річне) оцінювання результатів навчання здійснюють за 12-бальною системою (шкалою), а його результати позначають цифрами від 1 до 12.

Поточне формувальне оцінювання здійснюють з метою допомогти учням усвідомити способи досягнення кращих результатів навчання.

Підсумкове оцінювання здійснюють з метою отримання даних про рівень досягнення учнями результатів навчання. Протягом перших двох тижнів проводиться адаптаційний період впродовж якого не здійснюється поточне оцінювання.

Семестрове оцінювання здійснюють з урахуванням різних видів навчальної діяльності протягом семестру та динаміки особистих навчальних досягнень учня. Проведення окремої семестрової атестації не є обов'язковим.

Річне оцінювання здійснюють на основі семестрових або скоригованих семестрових оцінок. Але річна оцінка не обов'язково є середнім арифметичним від оцінок за I та II семестри, тут потрібно враховувати динаміку навчальних досягнень учня протягом року.

Рівні результатів навчання	Бал	Загальна характеристика
Початковий	1	Учень/учениця розрізняє об'єкти вивчення
Початковий	2	Учень/учениця відтворює незначну частину навчального матеріалу, має нечіткі уявлення про об'єкт вивчення
Початковий	3	Учень/учениця відтворює частину навчального матеріалу; з допомогою вчителя виконує елементарні завдання
Середній	4	Учень/учениця з допомогою вчителя відтворює основний навчальний матеріал, повторює за зразком певну операцію, дію
Середній	5	Учень/учениця відтворює основний навчальний матеріал, з помилками й неточностями дає визначення понять, формулює правило
Середній	6	Учень/учениця виявляє знання й розуміння основних положень навчального матеріалу; відповідає правильно, але недостатньо осмислено; застосовує знання при виконанні завдань за зразком
Достатній	7	Учень/учениця правильно відтворює навчальний матеріал, знає основоположні теорії і факти, наводить окремі власні приклади на підтвердження певних думок, частково контролює власні навчальні дії
Достатній	8	Учень/учениця має достатні знання, застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, намагається аналізувати, встановлювати найсуттєвіші зв'язки і залежність між явищами, фактами, робити висновки, загалом контролює власну діяльність; відповіді логічні, хоч і мають неточності
Достатній	9	Учень/учениця добре володіє вивченим матеріалом, застосовує знання в стандартних ситуаціях, аналізує й систематизує інформацію, використовує загальновідомі докази із самостійною і правильною аргументацією
Високий	10	Учень/учениця має повні, глибокі знання, використовує їх

		у практичній діяльності, робить висновки, узагальнення
Високий	11	Учень/учениця має гнучкі знання в межах вимог навчальних програм, аргументовано використовує їх у різних ситуаціях, знаходить інформацію та аналізує її, ставить і розв'язує проблеми
Високий	12	Учень/учениця має системні, міцні знання в обсязі та в межах вимог навчальних програм, усвідомлено використовує їх у стандартних та нестандартних ситуаціях; самостійно аналізує, оцінює, узагальнює опанований матеріал, самостійно користується джерелами інформації, приймає обґрунтовані рішення

Критерії, правила та процедури оцінювання навчальних досягнень учнів 6-9 класів

При оцінюванні навчальних досягнень учнів мають ураховуватися:

- характеристики відповіді учня: цілісність, повнота, логічність, обґрунтованість, правильність;
- якість знань: осмисленість, глибина, гнучкість, дієвість, системність, узагальненість, міцність;
- ступінь сформованості загальнонавчальних та предметних умінь і навичок;
- рівень володіння розумовими операціями: вміння аналізувати, синтезувати, порівнювати, абстрагувати, класифікувати, узагальнювати, робити висновки тощо;
- досвід творчої діяльності (вміння виявляти проблеми та розв'язувати їх, формулювати гіпотези);
- самостійність оцінних суджень.

Ці орієнтири покладено в основу чотирьох рівнів навчальних досягнень учнів: початкового, середнього, достатнього, високого.

У загальнодидактичному плані рівні визначаються за такими характеристиками:

Перший рівень - початковий. Відповідь учня (учениці) фрагментарна, характеризується початковими уявленнями про предмет вивчення.

Другий рівень - середній. Учень (учениця) відтворює основний навчальний матеріал, виконує завдання за зразком, володіє елементарними вміннями навчальної діяльності.

Третій рівень — достатній. Учень (учениця) знає істотні ознаки понять, явищ, зв'язки між ними, вміє пояснити основні закономірності, а також самостійно застосовує знання в стандартних ситуаціях, володіє розумовими операціями (аналізом, абстрагуванням, узагальненням тощо), вміє робити висновки, виправляти допущені помилки. Відповідь учня (учениця) правильна, логічна, обґрунтована, хоча їм бракує власних суджень.

Четвертий рівень - високий. Знання учня (учениці) є глибокими, міцними, системними; учень (учениця) вміє застосовувати їх для виконання творчих завдань, його (її) навчальна діяльність позначена вмінням самостійно оцінювати різноманітні ситуації, явища, факти, виявляти і відстоювати

особисту позицію. Водночас, визначення високого рівня навчальних досягнень, зокрема оцінки 12 балів, передбачає знання та уміння в межах навчальної програми і не передбачає участі школярів у олімпіадах, творчих конкурсах тощо.

Кожний наступний рівень вимог вбирає в себе вимоги до попереднього, а також додає нові характеристики.

Критерії оцінювання навчальних досягнень реалізуються в нормах оцінок, які встановлюють чітке співвідношення між вимогами до знань, умінь і навичок, які оцінюються, та показником оцінки в балах.

Рівні навчальних досягнень	Бали	Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень учнів
I. Початковий	1	Учень (учениця) може розрізняти об'єкти вивчення
	2	Учень (учениця) відтворює незначну частину навчального матеріалу, має нечіткі уявлення про об'єкт вивчення
	3	Учень (учениця) відтворює частину навчального матеріалу; з допомогою вчителя виконує елементарні завдання
II. Середній	4	Учень (учениця) з допомогою вчителя відтворює основний навчальний матеріал, може повторити за зразком певну операцію, дію
	5	Учень (учениця) відтворює основний навчальний матеріал, здатний з помилками й неточностями дати визначення понять, сформулювати правило
	6	Учень (учениця) виявляє знання й розуміння основних положень навчального матеріалу. Відповідь його(її) правильна, але недостатньо осмислена. Вміє застосовувати знання при виконанні завдань за зразком.
III. Достатній	7	Учень (учениця) правильно відтворює навчальний матеріал, знає основоположні теорії і факти, вміє наводити окремі власні приклади на підтвердження певних думок, частково контролює власні навчальні дії
	8	Знання учня (учениці) є достатніми, він (вона) застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, намагається аналізувати, встановлювати найсуттєвіші зв'язки і залежність між явищами, фактами, робити висновки, загалом контролює власну діяльність. Відповідь його (її) логічна, хоч і має неточності
	9	Учень (учениця) добре володіє вивченим матеріалом, застосовує знання в стандартних ситуаціях, уміє аналізувати й систематизувати інформацію, використовує загальновідомі докази із самостійною і правильною аргументацією

IV. Високий	10	Учень (учениця) має міцні знання, здатний (а) використовувати їх у практичній діяльності, робити висновки, узагальнення, аргументувати їх
	11	Учень (учениця) на високому рівні володіє узагальненими знаннями в обсязі та в межах вимог навчальних програм, аргументовано використовує їх у різних ситуаціях, уміє знаходити інформацію та аналізувати її, ставити і розв'язувати проблеми
	12	Учень (учениця) має системні глибокі знання в обсязі та в межах вимог навчальних програм, усвідомлено використовує їх у стандартних та нестандартних ситуаціях. Уміє самостійно аналізувати, оцінювати, узагальнювати опанований матеріал, самостійно користуватися джерелами інформації, приймати рішення

Основними видами оцінювання результатів навчання учнів 6-11 класів є тематичне, семестрове та річне. Оцінювання здійснюється у процесі повсякденного вивчення результатів навчальної роботи учнів, а також за результатами перевірки навчальних досягнень учнів: усної (індивідуальне, групове, фронтальне опитування), письмової (самостійна робота, контрольна робота, тематична контрольна робота, тестування тощо) з усіх навчальних предметів, крім курсів за вибором і факультативів.

Тематична оцінка - середнє арифметичне всіх поточних оцінок, різних видів навчальної діяльності (практичні, лабораторні, самостійні, творчі, контрольні роботи), що підлягали оцінюванню протягом вивчення теми. Тематична оцінка виставляється на підставі результатів опанування учнями матеріалу теми впродовж її вивчення. Перед початком вивчення чергової теми всі учні мають бути ознайомлені з тривалістю вивчення теми (кількість занять), кількістю й тематикою обов'язкових робіт і термінами їх проведення, умовами оцінювання. При оцінюванні враховуються не лише навчальні досягнення, але і творчі, проектно-дослідницькі, особистісні, соціальне значущі результати, уміння вирішувати проблеми, що виникають у різних життєвих ситуаціях, тому однією із форм поточного оцінювання є формувальне оцінювання.

Семестрова оцінка - середнє арифметичне тематичних оцінок. При цьому мають враховуватися динаміка особистих навчальних досягнень учня (учениці), прогрес з предмета протягом семестру, важливість тем, тривалість їх вивчення, складність змісту, (враховуючи чотири види контролю з англійської мови: читання, аудіювання, письмо, говоріння)

Річна оцінка - не обов'язково є середнім арифметичним від оцінок за I та II семестри. При виставленні річної оцінки мають враховуватися: динаміка особистих навчальних досягнень учня (учениці) з предмета протягом року; важливість тем, які вивчались у I та II семестрах, тривалість їх вивчення та складність змісту; рівень узагальнення й уміння застосовувати набуті протягом навчального року знання тощо.

Відповідно до чинних нормативних актів і семестрова і річна оцінки можуть підлягати коригуванню. Коригування семестрової оцінки проводиться

згідно з пунктом 3.2. Інструкції з ведення класного журналу 5-11(12)-х класів загальноосвітніх навчальних закладів, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 03.06.2006 №496. Коригування річної оцінки проводиться згідно з пунктами 9-10 Порядку переведення учнів (вихованців) закладу загальної середньої освіти до наступного класу, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України 14.07 2015 № 762 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 08 травня 2019 року № 621), зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 30 липня 2015 р. за № 924/27369, річне оцінювання може коригуватись. Учень /учениця має право на підвищення та коригування семестрової та річної оцінки, протягом 3 днів, з моменту оголошення. Оцінка за семестр виставляється не пізніше ніж за 3 дні до завершення семестру. Під час очного навчання оцінки виставляються до таблицю успішності під час навчання з елементами дистанційних технологій, оцінки оприлюднюються здобувачу освіти та його батькам через особисту пошту, особисті повідомлення. При цьому потрібно мати на увазі, що відповідно до Положення про золоту медаль «За високі досягнення в навчанні» та срібну медаль «За досягнення в навчанні», затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 17.03.08 № 186 та погоджено Міністерством юстиції України № 279/14970 від 02.04.08, підвищення результатів семестрового оцінювання шляхом переатестації не дає підстав для нагородження випускників золотою або срібною медалями.

Державна підсумкова атестація осіб, які здобувають загальну середню освіту, відбувається відповідно до наказу МОН України від 07.12.2018 №1369 «Про затвердження Порядку проведення державної підсумкової атестації» (із змінами, внесеними згідно з наказами Міністерства освіти і науки №221 від 18.02.2019, № 246 від 19.02.2020, № 1431 від 24.12.2021).

Предмети	Тематична оцінка	Семестрова оцінка	Річна оцінка
Історія, Географія, Правознавство Образотворче мистецтво, Технології, Трудове навчання, Музичне мистецтво, Мистецтво, Фізична культура, Захист України Фізика, Астрономія Біологія, Хімія, Основи здоров'я,	Середнє арифметичне всіх поточних оцінок за всі види навчальної діяльності, що підлягали оцінюванню протягом вивчення теми, враховуючи оцінки за зошит з української мови, української літератури, зарубіжної літератури	Середнє арифметичне тематичних оцінок. При цьому мають враховуватися динаміка особистих навчальних досягнень учня (учениці), прогрес з предмета протягом семестру, важливість тем, тривалість їх вивчення,	Річна оцінка не обов'язково є середнім арифметичним від оцінок за I та II семестри. При виставленні річної оцінки мають враховуватися динаміка особистих навчальних досягнень учня (учениці) з предмета протягом року, важливість тем,

Англійська мова, Українська мова та література, Зарубіжна література, Математика, Інформатика		складність змісту (враховуючи чотири види контролю з англійської мови: читання, аудіювання, письмо, говоріння)	які вивчалися у I та II семестрах, тривалість їх вивчення та складність змісту, рівень узагальнення й уміння застосовувати набуті протягом навчального року знання
---	--	--	---

Оцінювання навчальних досягнень учнів з особливими освітніми потребами

Оцінювання здійснюють відповідно до індивідуальної програми розвитку, що розробляється на основі висновку фахівців інклюзивно-ресурсного центру, де зазначено труднощі функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я, що можуть впливати на ефективність застосування певних форм оцінювання. Добір форм оцінювання навчальних досягнень учнів з особливими освітніми потребами здійснюють індивідуально з обов'язковим урахуванням їх можливостей функціонування, життєдіяльності та здоров'я. При оцінюванні рівня сформованості предметних компетентностей учнів з особливими освітніми потребами вилучають ті складові (знання, вміння, види діяльності та інше), опанування якими є утрудненим або неможливим для учня з огляду на труднощі функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я.

Оцінювання під час навчання з елементами дистанційних технологій

Під час навчання з елементами дистанційних технологій учні оцінюються за тими самими принципами і процедурами як і під час очного навчання. Учні мають виконати не менше 80% всіх лабораторних, практичних робіт. Якщо практична, тестова, контрольна робота, розміщена вчителем в Google класі, не виконана учнем вчасно без поважної причини, то робота може бути оцінена в 1 бал з можливістю перездачі в терміни і у спосіб, обраний вчителем, але не пізніше, ніж виставлено тематичну оцінку. Відповідальність за підтвердження поважності причини невиконання завдань здобувачами освіти покладається на класних керівників.

Оцінювання окремих видів навчальної діяльності

Оцінювання лабораторних досліджень практичних робіт

При оцінюванні лабораторних досліджень практичних робіт враховується:

- обсяг виконання завдань роботи;
- наявність помилок, їх кількість;
-

оформлення роботи (порядок оформлення, виконання рисунків, об'єктів, охайність тощо);

- для лабораторних робіт наявність змісту висновків (відповідність меті та змісту завдань роботи, повнота, логічність, послідовність тощо);
- для практичних робіт наявність змісту звіту про роботу;
- рівень самостійності під час виконання завдань формулювання висновків (написання звіту).

Рівні навчальних досягнень	Бали	Характеристика навчальних досягнень учня (учениці)
Початковий	1	Учень (учениця) за допомогою вчителя або використання підручника (робочого зошита) розпізнає і називає окремі об'єкти, явища, події; знає правила безпеки при виконанні лабораторних та практичних робіт
	2	Учень (учениця) за допомогою вчителя або використання підручника (робочого зошита) наводить елементарні приклади об'єктів, явищ, подій і їх окремі ознаки; за інструкцією і з допомогою вчителя фрагментарно виконує лабораторні та практичні роботи без оформлення
	3	Учень (учениця) відтворює окремі факти; за допомогою вчителя або використання підручника (робочого зошита) фрагментарно характеризує окремі ознаки об'єктів, явищ; подій, відповідає на запитання, що потребують однослівної відповіді; за інструкцією і з допомогою вчителя фрагментарно виконує лабораторні та практичні роботи без належного оформлення
Середній	4	Учень (учениця) за допомогою вчителя відтворює незначну частину навчального матеріалу, дає визначення і неповну характеристику окремих понять, явищ, подій; у відповідях може допускати помилки; за інструкцією і з допомогою вчителя виконує лабораторні та практичні роботи з неповним їх оформленням
	5	Учень (учениця) відповідаючи на запитання вчителя відтворює основний зміст навчального матеріалу; характеризує загальні ознаки, дає визначення окремих понять, описує об'єкти за планом, допускаючи несуттєві помилки; проводить та описує спостереження; за допомогою вчителя виконує прості дослідження та описує їх результати; наводить приклади, що ґрунтуються на матеріалі підручника; у відповідях може допускати помилки; за інструкцією і з допомогою вчителя виконує лабораторні та практичні роботи, частково оформляє їх

	6	Учень/учениця самостійно, а не повністю відтворює навчальний матеріал, відповідає на окремі запитання; частково пояснює відповіді прикладами, що наведені у підручнику; у цілому правильно вживає терміни; характеризує за планом з незначними неточностями; за інструкцією із допомогою вчителя виконує лабораторні та практичні роботи, оформляє їх без висновків
Достатній	7	Учень/учениця самостійно відтворює основну частину навчального матеріалу, використовує чинну необхідну термінологію; розкриває суть понять, допускаючи у відповідях неточності; за визначеними ознаками порівнює об'єкти та явища; виконує прості дослідження та описує їх результати; із допомогою вчителя формулює висновки, за інструкцією виконує лабораторні та практичні роботи, звертаючись за консультацією до вчителя, оформляє їх, робить висновки з допомогою вчителя
	8	Учень/учениця самостійно відтворює навчальний матеріал; відповідає на поставлені запитання, допускаючи у відповідях неточності; порівнює об'єкти, явища і процеси, встановлює відмінності між ними; пояснює причинно-наслідкові зв'язки; застосовує отримані знання у стандартних ситуаціях; за інструкцією виконує лабораторні та практичні роботи, звертаючись за консультацією до вчителя, оформляє їх, робить неповні висновки
	9	Учень/учениця вільно відтворює навчальний матеріал та відповідає на поставлені запитання; аналізує інформацію, за допомогою вчителя встановлює причинно-наслідкові зв'язки; самостійно розв'язує типові проблеми; використовує знання у стандартних ситуаціях; виправляє помилки; уміє працювати зі схемами, графіками, малюнками, таблицями, атласами, довідниками, об'єктами, моделями; виконує прості дослідження та пояснює їх результати; за інструкцією виконує лабораторні та практичні роботи, оформляє їх, робить нечіткі сформульовані висновки
Високий	10	Учень/учениця логічно та усвідомлено відтворює навчальний матеріал у межах програми; розкриває суть явищ, процесів, подій, пояснює відповіді прикладами; дає порівняльну характеристику; аналізує, систематизує, узагальнює, встановлює причинно-наслідкові зв'язки; використовує знання у нестандартних ситуаціях; виявляє ставлення й готовність реагувати відповідно до засвоєних ціннісних орієнтацій, за інструкцією виконує лабораторні та практичні роботи, оформляє їх, робить висновки з допомогою вчителя

		аторні та практичні роботи, оформляє їх, робить чітко сформульовані висновки
11	Учень/учениця виявляє міцній глибокі знання у межах програми; самостійно аналізує і розкриває закономірності, пояснює прикладами, що ґрунтуються на власних спостереженнях; дає порівняльну характеристику з поясненням; встановлює і обґрунтовує причинно-наслідкові зв'язки; визначає можливість практичного застосування результатів дослідження; виявляє переконання і активно проявляє ціннісні орієнтації, здійснюючи вибір завдань і рішень, за інструкцією ретельно виконує лабораторні та практичні роботи, оформляє їх, робить логічно побудовані висновки	
12	Учень/учениця виявляє системні знання з усвідомленого використання їх у стандартних та нестандартних ситуаціях; самостійно аналізує явища, процеси, об'єкти, події, виявляє особисту позицію щодо них; використовує знання з інших предметів для виконання ускладнених завдань; знаходить та використовує додаткові джерела інформації для виконання навчального завдання; уміє виокремити проблему і визначити шляхи її розв'язання, приймати рішення, аргументувати власне ставлення до різних поглядів на об'єкт вивчення, бере участь у дискусіях, вирішенні проблемних питань, ретельно виконує лабораторні та практичні роботи, оформляє їх, робить самостійні обґрунтовані висновки	

Критерії оцінювання навчального проєкту

Рівні навчальних досягнень учнів	Бали	Критерії оцінювання проєктної діяльності учнів
Початковий	1	Учень (учениця) ознайомлений з проєктною діяльністю; робота реферативного характеру без визначення мети й завдань проєкту, а також без висновків за його результатами взята з інтернет ресурсів; учень(учениця) презентує роботу лише з допомогою вчителя; робота неестетично оформлена.
	2	Учень (учениця) розкриває деякі поняття із вибраної теми проєкту; робота взята з інтернет ресурсів; учень(учениця) потребує допомоги вчителя при поясненні зображень; матеріали записані з

		граматичними і орфографічними помилками.
	3	Учень (учениця) пояснює фрагментарні уявлення з теми проєкту і може відтворити окремі його частини; в роботі не визначена мета і завдання проєкту, відсутні висновки; учень (учениця) з допомогою учителя демонструє найпростіші поняття.
Середній	4	Учень (учениця) знає окремі факти, що стосуються проєктної роботи; наводить під керівництвом вчителя прості приклади на підтвердження певної позиції; демонструє неповне розуміння теми.
	5	Учень (учениця) з допомогою вчителя відтворює окремі частини проєкту, дає визначення основних понять; робота не містить наочних матеріалів, які б допомогли зрозуміти зміст проєкту.
	6	Учень (учениця) відтворює матеріал з допомогою вчителя; поданий матеріал не зацікавлює інших учнів, нелогічно пов'язаний; учень (учениця) описує окремі власні спостереження;
Достатній	7	Учень (учениця) самостійно відтворює значну частину проєктної роботи, з допомогою вчителя пояснює перебіг явищ чи процесів; вміє порівнювати та наводити приклади; разом з учителем формулює висновки за результатами дослідження.
	8	Учень (учениця) самостійно відтворює фактичний і теоретичний матеріал проєктної роботи; рекомендована вчителем інформація охоплює всі головні факти і найважливіші поняття.
	9	Учень (учениця) виявляє розуміння основоположних теорій і фактів; наочні матеріали доповнюють зміст проєкту і відображають специфіку теми; з допомогою вчителя наводить приклади та робить висновки.
Високий	10	Учень (учениця) володіє навчальним матеріалом і застосовує знання у презентації, вміє аналізувати, узагальнювати й систематизувати надану інформацію, робити висновки; логічно і послідовно висвітлений матеріал обраної теми проєкту; робота належно оформлена.
	11	Учень (учениця) володіє засвоєними знаннями і використовує їх у презентації, встановлює зв'язки між явищами; самостійно знаходить і використовує інформацію згідно з поставленим завданням; демонструє викладення матеріалу в правильній послідовності та хронологічному порядку.

	12	Учень (учениця) має системні знання з предмета, аргументовано використовує їх у проєктній роботі; аналізує додаткову інформацію; демонструє повне розуміння матеріалу; презентація завершена, логічно та послідовно розміщений матеріал; робить обґрунтовані висновки з проведеного експерименту; самостійно аналізує та вносить пропозиції щодо наявної проблеми.
--	----	--

Критерії оцінювання групової роботи учнів

Рівні навчальних досягнень	Бали	Характеристика навчальних досягнень учня (учениці)
Початковий	1	Учень (учениця) спостерігає за роботою товаришів; спостерігає за процесом планування роботи групи, розподілу доручень, прийняття групового рішення
	2	Учень (учениця) іноді виконує навчальне завдання за допомогою товаришів, рідко вступає діалог (рідко погоджується з думкою однокласників, прислухається до їхніх порад)
	3	Учень (учениця) іноді вступає у діалог, інколи висловлює власну думку, не обґрунтовуючи її аргументами; намагається брати участь в оцінюванні роботи товаришів, однак дає необ'єктивну оцінку; часто спричинює конфлікти, не вміє знаходити вихід із конфліктної ситуації
Середній	4	Учень (учениця) спостерігає за процесом планування роботи групи, розподілом доручень, прийняттям групового рішення та інколи бере у ньому участь; здійснює спроби (часто невдалі) звернутися за допомогою до членів групи; не завжди уважно слухає товаришів
	5	Учень (учениця) час від часу вступає у діалог, іноді висловлює власну думку; періодично спричинює конфлікти, виявляє недостатнє вміння знаходити вихід із конфліктної ситуації; не завжди уважно слухає товаришів
	6	Учень (учениця) періодично висловлює власну думку, хоч і не зовсім вдало обґрунтовує її аргументами; часто погоджується із думкою товаришів, прислухається до окремих порад; знає етикетні формули, інколи користується ними під час співпраці у групах; періодично бере участь в оцінюванні роботи товаришів, не завжди об'єктивно їх оцінює.

Достатній	7	Учень (учениця); періодично бере участь у процесі планування роботи групи, розподілі доручень, прийнятті групового рішення, часто звертається за допомогою до товаришів; періодично надає допомогу однокласникам; хоча не завжди вдало; у більшості випадків погоджується із думкою товаришів, не завжди використовує етикетні формули під час співпраці у групах; уміє слухати товариша, хоча інколи перебиває його під час спілкування; намагається не провокувати конфлікти, однак інколи їх спричинює, не завжди вміє знаходити вихід із конфліктної ситуації
	8	Учень (учениця) намагається у більшості випадків брати активну участь у діалозі, процесі планування роботи групи, розподілі доручень, прийнятті групового рішення, виявляє здатність до партнерської співпраці, здійснює спроби навчати товаришів; періодично бере участь в оцінюванні роботи однокласників, намагаючись об'єктивно їх оцінити; намагається не провокувати конфлікти, однак інколи їх спричинює, вміє знаходити вихід із конфліктної ситуації
	9	Учень (учениця) бере участь у активну участь у процесі планування роботи групи, розподілі доручень, прийнятті групового рішення в діалозі, висловлює власну думку й намагається її довести, використовуючи аргументи, завжди використовує етикетні формули під час співпраці у групах; уміє слухати товариша, не перебиває його під час спілкування, намагається не провокувати конфлікти, завжди вміє знаходити вихід із конфліктної ситуації, бере участь в оцінюванні роботи однокласників, намагаючись об'єктивно їх оцінити; доповідає класу про результати групової роботи
Високий	10	Учень (учениця) бере активну участь у процесі планування й виконання завдання у групах, розподілі доручень, прийнятті групового рішення в діалозі; у разі потреби звертається за допомогою до товаришів, надає їм допомогу; завжди використовує етикетні формули під час співпраці у групах; уміє слухати товариша, не перебиває його під час спілкування, бере участь в оцінюванні роботи однокласників, об'єктивно їх оцінює, доповідає класу про результати групової роботи, формулює висновки

	11	<p>Учень (учениця) може навчати своїх товаришів, виявляючи до них повагу; систематично бере активну участь у діалозі, уміє висловлювати власну думку, наводить аргументи для її доведення, погоджується з думкою однокласників за умови наведення аргументів; систематично користується необхідними етикетними формулами; уміє уважно слухати інших, не провокує виникнення конфлікту, докладає усіх зусиль для його залагодження у випадку виникнення; об'єктивно оцінює товаришів, доповідає класу про результати групової роботи, чітко формулює висновки</p>
	12	<p>Учень (учениця) надає підтримку іншим членам групи, заохочує їх до роботи, виявляє протиріччя в аналізі явища, вдало узагальнює думки інших і просуває роботу групи вперед, вносить вдалі пропозиції, які враховує група; систематично користується необхідними етикетними формулами; уміє уважно слухати інших, докладає усіх зусиль для залагодження конфліктів у випадку їх виникнення; об'єктивно оцінює товаришів, доповідає класу про результати групової роботи, чітко формулює і аргументує висновки</p>